

Apel środowisk obywatelskich Polski i Ukrainy

8 marca 2018

Apel środowisk obywatelskich Polski i Ukrainy! My, przedstawiciele wielu środowisk obywatelskich w Polsce i w Ukrainie, protestujemy przeciw eskalacji konfrontacyjnej polityki w relacjach między naszymi narodami. Polityka ta niszczy pracę i dorobek kilku pokoleń Polaków i Ukraińców, którzy tworzyli warunki dla dialogu, współpracy i przyjaźni między nami. Tragiczny splot historii Ukraińców i Polaków w minionych wiekach, zła pamięć o polityce II Rzeczypospolitej w stosunku do obywateli polskich narodowości ukraińskiej, krwawy dla obu stron konflikt lat 1939-1947, antyukraińska propaganda komunistycznej Polski i ZSRR, miały nas rozdzielić na zawsze. Ale po 1989 i 1991 roku, niemożliwe stało się – możliwym. Uznaliśmy wspólnie, że bolesna lekcja historii XX wieku, upadek komunizmu, powstanie niepodległej Ukrainy i Polski, szanse na rozszerzenie Unii Europejskiej, stawiają nas w obliczu nowych wyzwań. A hasło „nie ma wolnej Polski bez wolnej Ukrainy i wolnej Ukrainy bez wolnej Polski” nabiera nowych znaczeń: oznacza odpowiedzialność za przyszłość naszych krajów i całej Europy. W tym, przewyciężanie tragicznego dziedzictwa historycznego. Mieliśmy świadomość tego, że choć po obu stronach granicy gęsto jest od polskich i ukraińskich grobów, to mogą one stać się znakiem naszej wspólnej pamięci, a nie zarzewiem nowego konfliktu. Myśleliśmy: niech świadczą o tym, jak wielką cenę zapłaciliśmy za wolność i niepodległość obydwu narodów.

Mamy za sobą trudną historię, a mimo to udało nam się stworzyć nowe partnerstwo, nową jakość naszej bliskości. Przede wszystkim dlatego, że oba społeczeństwa przy wsparciu Kościoła i Cerkwi oraz polityków, podjęły decyzję o budowaniu dialogu zgodnie ze standardami przyjętymi w Europie Zachodniej po 1945 roku. A więc szukania tego, co nas zbliża do siebie i łączy, a nie tego co dzieli. Szukania wyjścia z historycznego potrzasku poprzez, daleką od polityzacji, pracę historyków i edukację. Zwracamy się z apelem przede wszystkim do naszych współobywateli w Polsce i w Ukrainie, ale także do polityków, którzy niosą ostateczną odpowiedzialność za relacje między naszymi krajami: Chcemy w relacjach Polski i Ukrainy przywrócenia polityki opartej na dialogu, a nie na dyktacie jednej ze stron! Chcemy polityki zwróconej ku dniu dzisiejszemu i ku przyszłości! Bądźmy świadomi odpowiedzialności spoczywającej na naszych barkach i szanse, która stoi przed nami! Doświadczenie naszych narodów wyniesione z XX wieku uczy: każda konfrontacja, często inspirowana przez Rosję, między Polakami i Ukraińcami, prowadzi do naszej wspólnej klęski. Dzisiejszej Europie zagraża zderzenie narodowych egoizmów, a przede wszystkim rosyjski imperializm. W tych warunkach, nam, Polakom i Ukraińcom, łatwiej będzie przeciwdziałać tym zagrożeniom razem. Również razem budować Europę XXI wieku. Lista sygnatariuszy z Polski: Edwin Bendyk, publicysta; prof. Barbara Engelking, socjolog, PAN; Iza Chruślińska, publicystka, działaczka społeczna; prof. Przemysław Czapliński, profesor literatury współczesnej, UAM w Poznaniu; Tomasz Dostatni, dominikanin, publicysta; prof. Andrzej Friszke, historyk, PAN; Konstanty Gebert, publicysta; prof. Irena Grudzińska-Gross, historyk literatury, Princeton University; Agnieszka Holland, reżyserka, Krystyna Janda, aktorka, dyrektorka Teatru „Polonia”; Danuta Kuroń, prezeska Fundacji Edukacyjnej Jacka Kuronia, Jarosław Kurski, z-ca red. nac. Gazety Wyborczej; prof. Andrzej Leder, filozof kultury, PAN; prof. Andrzej Mencwel, kulturoznawca, UW; Adam Michnik, redaktor naczelny Gazety Wyborczej, Andrzej Seweryn, aktor, dyrektor Teatru Polskiego w Warszawie; Sławomir Sierakowski, socjolog, redaktor naczelny „Krytyki Politycznej”, Paweł Smoleński, dziennikarz, Grażyna Staniszevska, działaczka społeczna, b. eurodeputowana; Krzysztof Stanowski, działacz społeczny; Andrzej Stasiuk, pisarz; Monika Sznajderman, antropolożka kultury, wydawca; Olga Tokarczuk, pisarka; prof. Joanna Tokarska-Bakir, antropolożka kultury, PAN; Piotr Tyma, historyk, prezes ZUwP; prof. Anna Wolff-Powęska, historyk idei, UAM w Poznaniu; Krystyna Zachwatowicz-Wajda, scenografka; Adam Zagajewski, poeta. Lista sygnatariuszy z Ukrainy: Jurij Andruchowycz, pisarz; Jevhen Bystryckyj, profesor Instytut Filozofii; Orest Drul, redaktor portalu Zbrucz; Borys Gudziak, ksiądz biskup obrządku bizantyńskiego; Jewhen Hlibowycyk, ekspert; Mykoła Horbal, więzień polityczny, aktywista społeczny; prof. Jarosław Hrycak, historyk UKU; Leonid Finberg, wydawca „Ducha i Litery”; prof. Natalia Jakowenko, historyk, Akademia Kijowsko-Mohylańska; Wachtang Kipiani, dziennikarz; Heorhij Kowalenko, rektor Prawosławnego Otwartego Uniwersytetu; Andrij Lubka, literat; Danyło Lubkiwskyj, działacz społeczny; Rostysław Łużeckyj, artysta, wydawca; Myrosław Marynowycz, wice rektor Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego, więzień polityczny; Jurij Makarow, członek Zarządu Narodowej Telewizji; Witalij Nachmanowycz, historyk, sekretarz Społecznego Komitetu Upamiętnienia Ofiar Babiego Jaru; Witalij Portnikow, dziennikarz, współprzewodniczący Ukraińsko-Polskiego Forum Partnerstwa; Taras Prochaśko, pisarz; Taras Wozniak, politolog, kulturoznawca; Mykoła Riabczuk, pisarz, przewodniczący Ukraińskiego PEN Club; Oleh Repetskyj, muzykolog, przedsiębiorca; Nazar Stryhun, aktor, Hala Telniuk, poetka, śpiewaczka; Lesja Telniuk, kompozytorka, Oksana Zabużko, pisarka; Jewhen Zacharow, obrońca praw człowieka; Oleksandr Zinczenko, historyk; Josyf Zisels, więzień polityczny, obrońca praw człowieka;